

ชื่อเรื่อง : ปัจจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ที่มีผลต่อสุขภาวะแบบกลุ่มและความสุขของประชาชนในพื้นที่
การพัฒนาเทศบาลนครเชียงราย “เมืองน่าอยู่ นครแห่งความสุข”

ชื่อผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนพัทธ์ จันทิพัฒน์พงศ์, วท.ม.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันยธัญญ์ สุชิน, ปร.ด.

อาจารย์ทิพวรรณ เมืองใจ, ศษ.ม.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรนนต์ ไชยงาม นอกซ์, ปร.ด.

สาขาวิชา/คณะ : สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะสังคมศาสตร์

กลุ่มวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณ : 2567 - 2568

ระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัยปี : กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 ถึง เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์นี้เป็นการวิจัยพหุระยะ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสุขภาวะแบบกลุ่มและความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงราย 2) เพื่อศึกษาปัจจัยพฤติกรรมศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อสุขภาวะแบบกลุ่มและความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงราย 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาวะแบบกลุ่มและความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงราย และ 4) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสุขภาวะแบบกลุ่มของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงราย กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงราย จำนวน 427 คน ทำการสุ่มอย่างง่าย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบวัดจำนวน 6 ฉบับ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .460-.894 มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .860-.950 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (Independent Sample t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient) และการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงเส้นตรง (Path analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงรายมีคะแนนเฉลี่ยของสุขภาวะแบบกลุ่ม ความสุข ปัจจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ ได้แก่ ความผูกพันต่อพื้นที่สีเขียว ความเหนียวแน่นทางชุมชน การรับรู้สมรรถนะคมนาคม และการรับรู้สุขภาวะทางการเงิน อยู่ในระดับสูง

2. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา ที่พักอาศัย สถานภาพทางการเงิน และสถานภาพสุขภาพของประชาชนที่แตกต่างกันมีสุขภาวะแบบกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่เพศ สถานภาพ และศาสนาของประชาชนที่แตกต่างกันมีสุขภาวะแบบกลุ่มไม่แตกต่างกัน

3. ปัจจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ ได้แก่ ความผูกพันต่อพื้นที่สีเขียว ความเหนียวแน่นทางชุมชน การรับรู้สมรรถนะคมนาคม และการรับรู้สุขภาวะทางการเงิน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสุขภาวะแบบกลุ่ม ($r=.721, .665, .554, .598$) และความสุข ($r=.501, .356, .473, .591$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. สุขภาวะแบบกลุ่มมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.629$)

5. ปัจจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อสุขภาวะแบบกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ความผูกพันต่อพื้นที่สีเขียว, ความเหนียวแน่นทางชุมชน, และการรับรู้สุขภาวะทางการเงิน ($\beta= .236, .414, .262$)

6. ปัจจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อความสุข (HAP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ความผูกพันต่อพื้นที่สีเขียว และการรับรู้สุขภาวะทางการเงิน (FWB) ($\beta= -.218, .319$)

7. ปัจจัยทางพฤติกรรมศาสตร์สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของสุขภาวะแบบกลุ่มได้ 66.1% และอธิบายความแปรปรวนของความสุข ได้ 49.8%

8. แนวทางการพัฒนาสุขภาวะแบบกลุ่มสำหรับประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงรายควรมุ่งอาศัยการส่งเสริมพัฒนาแบบองค์รวมโดยมีทั้งการส่งเสริมศักยภาพภายในระดับบุคคลและส่งเสริมศักยภาพภายนอกในระดับกลุ่มและกายภาพ โดยมุ่งเน้นที่ปัจจัยทางจิตวิทยาเป็นสำคัญ

คำสำคัญ : สุขภาวะแบบกลุ่ม, ความสุข, เมืองน่าอยู่, พฤติกรรมศาสตร์

Research Title: Behavioral Sciences Factors effected to Collective Well-Being and Happiness among Chiang Rai Municipality's People Under Urban Development Policy

Authors: Asst. Prof. Tanapat Janpipatpong, M.Sc.
 Asst. Prof. Kanthanan Sushin, Ph.D.
 Miss Tippawan Muangjai, M.Ed.
 Asst. Prof. Jeeranun Chaingam Knox, Ph.D.

Faculty: Social Psychology Program, Faculty of Social Sciences
 Professional Teacher Unit, Faculty of Education

Fiscal Year: 2024-2025

Year of Research: February 2024 – August 2025

Abstrat

This multi-phase behavioral science research aimed to: 1) study the collective well-being and happiness of the population in the Chiang Rai City Municipality; 2) study the behavioral factors influencing the collective well-being and happiness of the population in the Chiang Rai City Municipality; 3) study the relationship between the collective well-being and happiness of the population in the Chiang Rai City Municipality; and 4) study guidelines for developing collective well-being for the population in the Chiang Rai City Municipality. The sample consisted of 427 individuals residing in the Chiang Rai City Municipality, selected using simple random sampling. Data was collected using six measurement scales with discrimination powers ranging from .460 to .894 and reliability coefficients ranging from .860 to .950. Data analysis was performed using an Independent Sample t-test, ANOVA, Pearson Product Moment Correlation Coefficient, and Path analysis.

The research findings revealed that:

1. The mean scores for collective well-being, happiness, and behavioral factors—namely Green Space Attachment, Community Cohesion, Perceived Transportation Efficacy, and Perceived Financial Well-being—were at a high level.
2. Differences in personal factors such as educational level, residence, financial status, and health status resulted in statistically significant differences in collective well-being at the .05 level, while differences in gender, marital status, and religion did not.

3. Behavioral factors, including Green Space Attachment, Community Cohesion, Perceived Transportation Efficacy, and Perceived Financial Well-being, were positively correlated with collective well-being ($r=.721, .665, .554, .598$) and happiness ($r=.501, .356, .473, .591$) at a statistically significant level of .01.

4. Collective well-being was positively correlated with happiness at a statistically significant level of .01 ($r=.629$).

5. Behavioral factors that significantly influenced collective well-being at the .01 level were Green Space Attachment, Community Cohesion, and Perceived Financial Well-being ($\beta = .236, .414, .262$).

6. Behavioral factors that significantly influenced happiness (HAP) at the .01 level were Green Space Attachment and Perceived Financial Well-being (FWB) ($\beta = -.218, .319$).

7. The behavioral factors jointly accounted for 66.1% of the variance in collective well-being and 49.8% of the variance in happiness.

8. The proposed guidelines for developing collective well-being for the population in the Chiang Rai City Municipality are based on a holistic development approach, integrating the enhancement of internal potential at the individual level with the promotion of external potential at the group and physical levels, with a primary focus on psychological factors.

Keywords: Collective Well-being, Happiness, Living City, Behavioral Sciences